

„Mi a frászt keresel itt,

Öblös női kacajai önfeledtségről tanúskodnak. Egzaltált viháncolás és formalitásokat elvető lazaság keveredik bennük. Minden oka megvan az elégedettségre: huszonöt éve ő az amerikai mozi királynője. Kapkodnak érte a rendezők. Családja azonban másképp kezeli: Nyikita Mihalkov dácásjában durcásan nézték a boldogan lebegő Streepet, akit 55. születésnapján köszöntöttek, alig fél óra múltán szó szerint kiráncigálták a partiról. A Moszkvai Filmfesztivál záró gáláján pedig már nem voltak hajlandók megjelenni. Négy üres szék éktelenkedett a reszkető Streep mellett. Könnyekig meghatva vette át a Sztaniszlavszkij-díjat, s a színpadon térdre rogyva hallgatta a Művész Színház egykori mesterének kis dédunokáját, aki az O Sole Miót dalolta neki. A kétszeres Oscar-díjas színésznőt A mandzúriai jelölt című film főszereplőjeként láthatjuk a mozikban.

Dr. Noha pert vesztett

Dr. Noha hétköznapi

Eörsi István

tárcanovellái hetente jelennek meg mellékletünkben

„Lázíthatunk-e demokráciában bírói ítéletek ellen?” – kérdezte dr. Noha az utcán egy hölgytől, nevezzük Erzsébetnek, akinek véleményére mindig is sokat adott. Erzsébet félrehajtotta fejét, és mosolyogva nézett dr. Nohára. „Miért kérdez tőlem ilyesmit, hiszen úgyis azt tesz, amit akar.” „Igaz – mondta dr. Noha –, ritkán fogadom meg a tanácsát, ha nem olyasmit tanácsol, amit hallani szeretnék, de mindig tudom, hogy magának van igaza.” „Akkor miért nem hallgat rám?” „Mert azért nekem is igazam van.” Erzsébet a fejét csóválta. „Maga csak azokra a nőkre hallgat, akik már nem élnek – mondta –, így hát ezentúl, amíg még élek, nem untatom a tanácsaim-

mal, de maga azért csak mesélje el, ami a szívét nyomja.”

„Pert vesztettem egy korlátolt honleány ellen – mondta dr. Noha. – Elhátároztam, hogy nem ejtem ki többször a nevét, mert még a fülebe jut, és újra feljelent. Csak a per lényegét ismertem magával. Az illető elolvasott egy szatírárt, az 1729-ben írott Szerény javaslatot, melyben Jonathan Swift azt indítványozta, hogy a 120 ezer ír gyerekből százezret hizlaljanak fel gondosan, majd egyéves korukban – amikor a beléjük ölt táplálkozási költségek a legelőnyösebben térülnek meg – vágják le őket, és izletes húsvakat küldjék Angliába. Így ahelyett, hogy minden haszon nélkül éhen halnának, igen olcsó

és laktató táplálék válnék belőlük, sütni roston és nyárson kitűnően lehetne őket, és főtt állapotban vagy raguként is nagy élvezetet szereznének. Ezzel megmenthetnék éhező szüleiket, és lehetővé tennék számukra, hogy felneveljék életben hagyott húszezer gyerekeiket, akik feleseperedve gondoskodnának a húsellátás utánpótlásáról. Ellenfelem elolvasta ezt a szatírárt, és írt egy cikket, amelyben Swiftet az emberiség ellenségének nevezte, és megtámadta a kiadót is, amiért egy olyan ember gondolatait forgalmazza, aki gyerekgyilkosságra és kannibalizmusra és a legszörnyűbb bűnök legalizálására buzdít. Az efféle ember – írta ő – fasiszta még akkor is, ha a fasiszmus kora

előtt élt, és még az is fasiszta, ráadásul a magyar tudat cinikus kútmérgezője, aki hazánkban közli a művét. Én erre a cikk szerzőjét humortalan, ostoba perszónának neveztem, hiszen nyilvánvaló, hogy az angol parlamentnek címzett beadványával Swift az ír nyomorúság képtelen állapotait és saját emiatt érzett tébolyult kétségbeesését fejezi ki. Swift leleplezője persze beperelt, arra hivatkozva, hogy a »humortalan, ostoba perszóna« kifejezéssel megsértettem a jó hírnévhez fűződő jogát.”

„Ugye, ezt most találta ki?” – kérdezte Erzsébet. „Dehogyan – felelte dr. Noha. – Ilyet nem tudok kitalálni. A korlátoltság és szellemtelenség olyan fokot is elérhet, amely meghaladja